

METODIKA K NOVELE VYHLÁŠKY
Č. 177/2009 SB., O BLIŽŠÍCH
PODMÍNKÁCH UKONČOVÁNÍ
VZDĚLÁVÁNÍ VE STŘEDNÍCH
ŠKOLÁCH MATURITNÍ ZKOUŠKOU,
VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Praha, 20. 11. 2020

METODIKA K NOVELE VYHLÁŠKY Č. 177/2009 SB., O BLIŽŠÍCH PODMÍNKÁCH UKONČOVÁNÍ VZDĚLÁVÁNÍ VE STŘEDNÍCH ŠKOLÁCH MATURITNÍ ZKOUŠKOU, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

Dne 26. 6. 2020 byl ve Sbírce zákonů publikován zákon č. 284/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, který ukotvil zásadní změny v konání maturitní zkoušky. Ustanovení týkající se změn maturitní zkoušky nabylo účinnosti dne 15. 10. 2020. Na základě těchto zákonných změn byl novelizován prováděcí právní předpis, tj. vyhláška č. 177/2009 Sb., o bližších podmínkách ukončování vzdělávání ve středních školách maturitní zkouškou, ve znění pozdějších předpisů.

Z těch nejzásadnějších změn je třeba uvést, že novela školského zákona zrušila konání 3 povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky (1. český jazyk a literatura, 2. cizí jazyk, 3. matematika) a zavádí další nepovinnou zkoušku vyšší úrovně z matematiky ve společné části maturitní zkoušky s názvem Matematika rozšiřující.

Dále pak podle ustanovení § 78 a § 79 školského zákona se písemná práce a ústní zkouška z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka, které byly dosud konané ve společné části maturitní zkoušky, přesouvají do profilové části maturitní zkoušky.

MŠMT Vás prostřednictvím tohoto materiálu seznamuje s přijatou právní úpravou tak, aby její aplikace byla ve Vaší škole co možná nejsnazší, zopakujeme fakta, která se nemění, a upozorníme na novinky.

Termíny konání zkoušek společné a profilové části maturitní zkoušky

I nadále platí, že v jarním zkušebním období se didaktické testy konají v období od 2. května do 15. května. Konkrétní termíny konání didaktických testů v jarním zkušebním období určí ministerstvo nejpozději do 15. srpna, který předchází školnímu roku, v němž se maturitní zkouška koná. Pro didaktické testy, které se budou konat v jarním zkušebním období školního roku 2020/2021, platí, že konkrétní termíny konání didaktických testů určí ministerstvo nejpozději do 1. září školního roku, v němž se maturitní zkouška koná. Konkrétní termíny ministerstvo určilo na 3. 5. – 7. 5. 2021, viz <https://www.msmt.cz/file/53565?highlightWords=konkr%C3%A9tn%C3%AD+term%C3%ADny+2020>. Na tom, že časový rozvrh konání didaktických testů (dále jen „jednotné zkušební schéma“) určí ministerstvo do 15. ledna školního roku, v němž se maturitní zkouška koná a že údaje ministerstvo zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup, se nic nemění.

Rovněž i nadále platí, že zkoušky profilové části maturitní zkoušky se v jarním zkušebním období konají v období od 16. května do 10. června.

Zkoušky konané formou písemné zkoušky (dále jen „písemná zkouška“), **nově také zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka konané formou písemné práce** (dále jen „písemná práce“) a zkoušky konané formou praktické zkoušky (dále jen „praktická zkouška“) se konají nejdříve 1. dubna. V případech, kde to povaha zkoušky vyžaduje, je možné praktickou zkoušku a písemnou zkoušku konat i v dřívějším termínu.

V podzimním zkušebním období se didaktické testy konají v období od 1. září do 10. září. Konkrétní termíny konání didaktických testů v podzimním zkušebním období určí ministerstvo nejpozději **do 15. ledna** před konáním maturitní zkoušky v následujícím školním roce (před novelou nejpozději do 1. února). Jednotné zkušební schéma určí ministerstvo nejpozději do 15. srpna před konáním maturitní zkoušky a zveřejní je způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Přihlašování k maturitní zkoušce

Termíny přihlašování k maturitní zkoušce se nemění.

Škola předá žákovi potvrzený výpis z přihlášky z informačního systému Centra nejpozději do 5 dnů od předání údajů Centru, tj. nejpozději od 15. prosince pro jarní zkušební období nebo od 30. června pro podzimní zkušební období. V případě nesouladu údajů uvedených ve výpisu žák zašle škole do 5 dnů správné údaje. **Nadále se tedy nepožaduje, aby žák svým podpisem stvrzoval správnost údajů** uvedených ve výpisu, má se za to, že údaje jsou správné; pokud ne, žák zašle opravený výpis.

SPOLEČNÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Společná část maturitní zkoušky je konána pouze formou didaktických testů.

Povinně každý maturující žák bude konat didaktický test z českého jazyka a literatury. Dále si bude volit mezi didaktickým testem z cizího jazyka (takového cizího jazyka, který je v nabídce školního vzdělávacího programu daného oboru vzdělání a který splňuje povinnou dotaci hodin pro profilové zkušební předměty) nebo didaktickým testem z matematiky.

V rámci nepovinných zkoušek si může žák zvolit zkoušku z cizího jazyka nebo matematiky a **nově také i didaktický test z matematiky rozšiřující.**

Podmínkou konání zkoušek profilové části není úspěšné vykonání didaktických testů. Didaktické testy budou hodnoceny pouze „úspěš/neúspěš“. Hodnocení „úspěš“ tedy není podmínkou pro připuštění žáka k profilovým zkouškám, ale podmínkou pro získání maturitního vysvědčení.

Zkouška z českého jazyka a literatury

U konání didaktického testu se nic nemění. Didaktický test ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura trvá 75 minut a žákovi podle § 20 odst. 4 věty třetí školského zákona se na jeho žádost prodlužuje doba konání didaktického testu z českého jazyka a literatury o 30 minut a má možnost použít překladový slovník.

Zkouška z cizího jazyka

Žák může zvolit pouze takový cizí jazyk, který je ve škole vyučován a který splňuje povinnou dotaci hodin pro profilové zkoušky ve školním vzdělávacím programu daného oboru vzdělání, ve kterém se žák vzdělává. Upozorňujeme, že povinná dotace hodin se změnila – viz § 14 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb. Musí se zároveň jednat o cizí jazyk uvedený v § 7 vyhlášky.

Pro didaktický test ze zkušebního předmětu cizí jazyk i nadále platí stejná pravidla – trvá 100 minut, z toho 40 minut poslechová část testu a 60 minut část testu ověřující čtení a jazykové vědomosti a dovednosti.

Zkouška z matematiky

U konání didaktického testu se také nic nemění. Didaktický test z matematiky trvá 120 minut. Žákovi podle § 20 odst. 4 věty třetí školského zákona se na jeho žádost prodlužuje doba konání didaktického testu o 10 minut a umožňuje se při konání didaktického testu použít překladový slovník.

(Žák, který koná didaktický test z matematiky, bude mít v profilové části o 1 známku méně, neboť na konání didaktického testu z matematiky již nenavazuje žádná povinná profilová zkouška.)

Pokud si žák vybere v rámci společné části zkoušku z matematiky, nemá to vliv na jeho možnost volby zkoušky z matematiky i v profilové části, pokud tato bude ředitelem školy stanovena mezi povinnými nebo volitelnými zkouškami.

Nepovinná zkouška z matematiky rozšiřující

Nově je mezi nepovinné zkoušky společné části maturitní zkoušky zařazena zkouška ze zkušební předmětu „matematika rozšiřující“. Didaktický test z matematiky rozšiřující trvá 150 minut. Žákovi podle § 20 odst. 4 věty třetí školského zákona se na jeho žádost prodlužuje doba konání didaktického testu o 15 minut a umožňuje se při konání didaktického testu použít překladový slovník.

Organizace společné části maturitní zkoušky

Centrum distribuuje zkušební dokumentaci do zkušební místa v bezpečnostních schránkách nejpozději poslední pracovní den před zahájením didaktických testů. V den příslušné zkoušky ředitel školy za přítomnosti komisaře vyjme zkušební dokumentaci pro příslušný předmět a nejdříve 20 minut před zahájením příslušné zkoušky předá za přítomnosti komisaře zadavateli. Ani v tomto procesu se tedy nic nemění.

PROFILOVÁ ČÁST MATURITNÍ ZKOUŠKY

Ředitel školy může do nabídky povinných zkoušek profilové části maturitní zkoušky zařadit pouze předměty nebo jiné ucelené části vzdělávacího obsahu, jejichž **součet týdenních vyučovacích dob v jednotlivých ročních stanovených učebním plánem** školního vzdělávacího programu činí za celou dobu vzdělávání nejméně 4 vyučovací hodiny. Zde tedy dochází ke změně, když původně vyhláška stanovovala, že do nabídky lze zařadit pouze ty předměty nebo jiné ucelené části, jejichž celková doba podle učebního plánu školního vzdělávacího programu činila po dobu vzdělávání nejméně 144 vyučovacích hodin. **Pokud je obsahem zkoušky více obsahově příbuzných předmětů nebo jiných ucelených částí vzdělávacího obsahu školního vzdělávacího programu, pak se jejich týdenní vyučovací doby sčítají.**

(Součet týdenních vyučovacích dob za celou dobu vzdělávání odráží počet hodin vyučovaných v týdnu za celou dobu vzdělávání, např. předmět vyučovaný 2 hodiny týdně ve třetím a čtvrtém ročníku dosahuje celkové dotace 4 hodin (0-0-2-2), obdobně jako předmět vyučovaný jednu hodinu týdně po čtyři roky vzdělávání (1-1-1-1).

Př.: žák může konat maturitní zkoušku z německého jazyka i v případě, že jej ve škole nestuduje, ale musí být současně splněna hodinová dotace podle školního vzdělávacího programu, tj. německý jazyk musí být součástí školního vzdělávacího programu a splňovat minimální hodinovou dotaci. Dotace hodin podle školního vzdělávacího programu tedy ovlivňuje rozhodování ředitele školy při stanovování povinných zkoušek, ze kterých si žák může k vykonání maturitní zkoušky vybírat, přestože daný zkušební předmět nemusí vůbec navštěvovat, např. v případě žáka z bilingvní rodiny.

Není-li však německý jazyk ve školním vzdělávacím programu v dotaci minimálně 4 hodiny, pak nemůže být ředitelem školy zařazen do nabídky povinných či nepovinných zkoušek, tudíž si žák nemůže německý jazyk ani zvolit (ani pro společnou ani pro profilovou část).

Výše uvedený minimální rozsah týdenní vyučovací doby se nevztahuje na zkrácené studium podle § 85 školského zákona na zkoušky podle § 14a až 14d.

Profilová část maturitní zkoušky se skládá ze zkoušky z českého jazyka a literatury, a pokud si žák ve společné části maturitní zkoušky zvolil cizí jazyk, ze zkoušky z tohoto cizího jazyka, a **z dalších 2 nebo 3 povinných zkoušek** dle § 79 odst. 1. Počet dalších povinných zkoušek je taktéž dán RVP a o konkrétním počtu pro všechny žáky daného oboru vzdělání rozhodne ředitel školy. Z toho vyplývá, že není možné, aby dva žáci téhož oboru vzdělání konali rozdílný počet dalších povinných zkoušek.

(Např. pokud pro gymnázium ředitel školy určí 2 další povinné zkoušky, může stanovit, že 1 z těchto dvou musí být zkouškou z cizího jazyka nebo matematiky, avšak nemůže stanovit, že žák, jenž si nezvolil zkoušku z cizího jazyka ve společné části, bude konat v profilové části vedle dvou dalších zkoušek z nabídky také profilovou zkoušku z cizího jazyka. Může tedy nastat situace, kdy při stanovení dalších povinných zkoušek profilové části v počtu 2 budou žáci, kteří si zvolí ve společné části cizí jazyk konat celkem 4 profilové zkoušky a budou mít tedy na maturitním vysvědčení 4 známky a žáci, kteří si ve společné části zvolí matematiku, budou konat celkem 3 profilové zkoušky a budou mít na vysvědčení 3 známky. Obdobně v případě, že ředitel školy stanoví 3 další povinné zkoušky v profilové části.)

Společná pravidla pro písemnou práci z českého jazyka a literatury a cizího jazyka

Při konání písemné práce z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka každý žák sedí v samostatné lavici.

V jedné učebně může být nejvýše 14 žáků s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky.

Zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka se konají vždy formou písemné práce a formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí.

(Není rozhodující, jedná-li se o cizí jazyk, ke kterému se žák hlásí ve společné části, či jedná-li se o zkoušku z cizího jazyka konanou pouze v profilové části. Z toho důvodu není možné, aby se žák hlásil ke konání zkoušky ze stejného předmětu dvakrát, ale je možná varianta, že žák, který ve společné části konal zkoušku z matematiky nebo např. anglického jazyka, může v profilové části zvolit např. německý jazyk, z něhož bude konat pouze písemnou práci a ústní zkoušku.)

Profilová zkouška z českého jazyka a literatury

Písemná práce z českého jazyka a literatury

Písemnou práci z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření souvislého textu odpovídajícího slohové práci, jehož minimální rozsah je 250 slov; písemná práce trvá nejméně 110 minut včetně času na volbu zadání. Při konání písemné práce má žák možnost použít Pravidla českého pravopisu.

Pro písemnou práci **ředitel školy stanoví nejméně 4 zadání**, která se **žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky**. Po zahájení zkoušky si žák **1 zadání zvolí**. **Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf.**

Zadání písemné práce jsou stejná pro všechny žáky daného oboru vzdělání příslušné školy. Písemnou práci konají žáci daného oboru vzdělání ve stejný den a čas; v případě stejného zadání písemné práce pro více oborů vzdělání téže školy konají ve stejný den a čas písemnou práci žáci těchto oborů.

Žákovi podle § 20 odst. 4 věty třetí školského zákona se na jeho žádost prodlužuje doba konání písemné práce z českého jazyka a literatury o 40 %. Při konání písemné práce může použít překladový slovník a Slovník spisovné češtiny.

(Obsah a témata budou výlučně v gesci jednotlivých škol, stejně jako hodnocení písemných prací z českého jazyka a literatury. Kritéria hodnocení musí být stanovena předem a maturující žáci s nimi musí být seznámeni nejpozději před zahájením zkoušky. Kritéria hodnocení by měla brát v úvahu stylistickou úroveň vypracování textu, dodržení tématu, slohového útvaru a bohatství lexika, stejně jako oblast gramatiky, morfologie s důrazem na syntaktickou stavbu textu.)

Ústní zkouška z českého jazyka a literatury před zkušební maturitní komisí

(Ústní zkouška zachovává obdobné znaky jako v letech minulých, jen přestávají platit kritéria hodnocení stanovená Centrem, pedagog je zkoušejícím, nejedná se nadále o hodnotitele ústní zkoušky. Způsob a kritéria hodnocení včetně hranice úspěšnosti navrhuje ředitel školy.)

Ředitel školy určí v souladu s rámcovým a školním vzdělávacím programem daného oboru vzdělání maturitní seznam **nejméně 60 literárních děl**. Ředitel školy s více obory vzdělání může vytvořit jeden maturitní seznam literárních děl, který obsahuje literární díla pro různé obory vzdělání. Zároveň ředitel školy stanoví **kritéria pro sestavení vlastního seznamu** literárních děl žákem. Maturitní seznam literárních děl a kritéria platí i pro opravnou zkoušku a náhradní zkoušku. (Škola může nadále využívat pracovní listy Centra.)

Z maturitního **seznamu literárních děl** a v souladu s **kritérii** žák připraví **vlastní seznam literárních děl** v počtu stanoveném ředitelem školy; nejnižší počet literárních děl v žakovském seznamu je **20**. Žák odevzdá seznam řediteli školy nebo jím pověřené osobě **do 31. března** roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro jarní zkušební období a **do 30. června** roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro podzimní zkušební období.

Bezprostředně před zahájením přípravy k **ústní zkoušce** si **žák vylosuje číslo pracovního listu**. **Příprava k ústní zkoušce trvá 15 až 20 minut (dle rozhodnutí ředitele školy)**. **Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut**. **V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu**. Neodevzdá-li žák do 31. 3., resp. do 30. 6. vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl pro daný obor vzdělání.

Ústní zkouška se uskutečňuje **formou řízeného rozhovoru s využitím pracovního listu obsahujícího úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla**. Ředitel školy zajistí **pracovní listy pro žáky k dílům z jejich vlastních seznamů** literárních děl. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu.

Zkouška z cizího jazyka

Maturitní zkouška z cizího jazyka v profilové části probíhá dle § 73 školského zákona dle rámcového vzdělávacího programu daného oborem vzdělání.

„Účelem závěrečné zkoušky a maturitní zkoušky je ověřit, jak žáci dosáhli cílů vzdělávání stanovených rámcovým a školním vzdělávacím programem v příslušném oboru vzdělání, zejména ověřit úroveň klíčových vědomostí a dovedností žáka, které jsou důležité pro jeho další vzdělávání nebo výkon povolání nebo odborných činností.“

Písemná práce z cizího jazyka

Písemnou práci z cizího jazyka se rozumí vytvoření souvislého textu nebo textů v celkovém minimálním rozsahu **200 slov**; písemná práce trvá **nejméně 60 minut** včetně času na volbu zadání. **Při konání písemné práce má žák možnost použít překladový slovník.**

Ředitel školy stanoví **1 nebo více zadání**, která se **žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky**. Pokud je stanoveno více než 1 zadání, **žák si po zahájení zkoušky 1 zadání zvolí**. Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání, popřípadě výchozí text k zadání. **Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf.**

Zadání písemné práce z konkrétního cizího jazyka jsou stejná pro všechny žáky daného oboru vzdělání příslušné školy. **Písemnou práci konají žáci daného oboru vzdělání ve stejný den a čas. V případě stejného zadání písemné práce pro více oborů vzdělání téže školy konají ve stejný den a čas písemnou práci žáci těchto oborů.**

(Žák napíše jednoduchý souvislý text na známá témata nebo na témata z oblasti svých zájmů, témata související s běžným životem, prací, koníčky, aktuálním děním atd. Prokáže, že umí plynule vyprávět příběh nebo v hrubých rysech přiblížit obsah knihy či filmu a vylíčit své reakce, popsat zážitky a události, sny a stručně zdůvodnit a jednoduše vysvětlit své názory a plány a srozumitelně vyjádřit podstatu myšlenky. Dokáže k vyjádření používat širokou škálu jazykových funkcí a v jejich rámci reagovat.)

Ústní zkouška z cizího jazyka před zkušební maturitní komisí

Účelem maturitní zkoušky je dle § 73 školského zákona ověřit, zdali žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených rámcovým vzdělávacím programem. Tímto ustanovením se stanoví i úroveň maturitní zkoušky z cizího jazyka v profilové části v jednotlivých oborech vzdělání. Pro obory gymnázií je v rámcovém vzdělávacím programu u prvního cizího jazyka stanovena úroveň B2 dle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky (SERR), u dalšího cizího jazyka B1 dle SERR. U oborů M a L je výstupní úroveň pro první cizí jazyk stanovena na úroveň B1 dle SERR.

Ředitel školy v souladu s rámcovým a školním vzdělávacím programem **stanoví 20 až 30 témat**. Témata jsou platná i pro opravnou zkoušku a náhradní zkoušku.

Ústní zkouška z cizího jazyka koresponduje s podmínkami všech profilových zkoušek konaných formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí dle § 16 vyhlášky č. 177/2009 Sb., tj. i zkoušek z cizího jazyka konaných v profilové části v letech předcházejících. **Všechny zkoušky konané formou ústní zkoušky před zkušební maturitní komisí musí být monotematické.**

Ústní zkouška z cizího jazyka se uskutečňuje formou řízeného rozhovoru s využitím **pracovního listu** obsahujícího **1 nebo více zadání ke konkrétnímu tématu**. U oborů vzdělání s kódovým označením kategorie dosaženého vzdělání **M a L je součástí pracovního listu i zadání ověřující znalost terminologie vztahující se ke vzdělávací oblasti odborného vzdělávání.**

Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák vylosuje 1 téma. Příprava k ústní zkoušce trvá 15 až 20 minut (dle rozhodnutí ředitele školy). **Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut. V jednom dni nelze losovat dvakrát stejné téma.**

(Pracovní list je monotematický, z toho vyplývá, že pod vhodně zvoleným obecnějším tématem se může při řízeném rozhovoru nad pracovním listem využít více takových zadání, která z daného tématu vycházejí, ale mohou ověřovat různé maturantovy kompetence. Obdobně tomu tak bylo i v letech předchozích v rámci 4 zadání v jednom pracovním listu (z toho 3. z nich si tvořila většina škol sama a zaměřila ho na odborný profil absolventa).

Současný požadavek vyplývající z vyhlášky na sjednocení principu ústní zkoušky konané před zkušební maturitní komisí s ostatními zkouškami konanými touto formou i z jiných předmětů vychází z toho, že 1 nebo všechna zadání v pracovním listu musí vycházet z vylosovaného zastřešujícího tématu. Pracovní list může obsahovat úryvek z textu, obrázek, graf apod., na kterých zkoušející mohou ověřit různé znalosti či schopnosti zkoušeného.

Všechna zadání, která budou tvořit pracovní list se obsahově musí vztahovat k vylosovanému tématu. Odborná terminologie v případě oborů vzdělání s kódovým označením kategorie dosaženého vzdělání M a L vylosované téma doplňuje, pokud je to s ohledem na RVP možné. Použití zadání z dřívějších pracovních listů od CZVV je možné, pokud budou jednotlivá zadání vhodně sestavena tak, aby tematicky odpovídala losovaným tématům. Nad přípravou pracovních listů je vhodná vzájemná spolupráce učitelů cizích jazyků a učitelů odborných předmětů, aby ověřované znalosti u maturitní zkoušky odpovídaly reálným potřebám jak osobního, tak i profesního života. Proto je vhodné zvolit alespoň 20 takových témat, která byla v průběhu středoškolského studia dostatečně probrána a byla na ně již v průběhu studia navázána znalost odpovídající odborné terminologie.

Společná ustanovení ke konání zkoušek profilové části maturitní zkoušky

Ředitel školy zveřejní konkrétní **délku konání a rozsah textu písemné práce, maturitní seznam literárních děl a kritéria pro sestavení žakovského seznamu literárních děl**, podrobnosti o **délce obhajoby maturitní práce, délce a způsobu konání písemné zkoušky a praktické zkoušky** spolu s **nabídkou zkoušek profilové části maturitní zkoušky** na veřejně přístupném místě ve škole i způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to **nejpozději 7 měsíců před konáním první zkoušky profilové části maturitní zkoušky**.

S ohledem na časový posun nabytí účinnost novely vyhlášky je termín pro zveřejnění povinných informací vyplývajících z vyhlášky prodloužen přechodným ustanovením, a to do 14 dnů od nabytí účinnost vyhlášky. Vyhláška nabývá účinnosti dnem 15. 10. 2020.

V případě, že ředitel školy stanoví pro konání zkoušek z dalších zkušebních předmětů kombinaci 2 nebo více forem uvedených v § 15 až 18 vyhlášky č. 177/2009 Sb., postupuje se při konání jednotlivých částí zkoušky podle ustanovení vyhlášky vztahujícího se k příslušné formě zkoušky.

V případě, že součástí nabídky zkoušek profilové části maturitní zkoušky pro daný obor vzdělání je zkouška z cizího jazyka, z kterého žák nekoná povinnou zkoušku společné části maturitní zkoušky, koná žák tuto zkoušku také ve formě písemné práce a ústní zkoušky.

Pro konání písemné práce a písemné zkoušky stanoví ředitel školy způsob záznamu vytvářeného textu, a seznámí s tímto rozhodnutím žáky nejpozději 2 měsíce před konáním příslušné zkoušky.

(Způsobem záznamu je myšlena varianta rukopisná či strojopisná, tj. ředitel školy může rozhodnout o tom, že žáci budou zkoušky konané těmito formami konat na počítači.)

Nahrazující zkouška z cizího jazyka

Zkoušku z cizího jazyka, k jejímuž konání se žák přihlásil podle § 4 odst. 2 písm. c) nebo e) vyhlášky č. 177/2009 Sb., lze nahradit výsledkem standardizované zkoušky podle školského zákona dokládajícím jazykové znalosti žáka **na jazykové úrovni stanovené rámcovým vzdělávacím programem daného oboru vzdělání, nebo na úrovni vyšší podle SERR, nejméně však na úrovni B1 podle SERR**. Zde tedy dochází ke změně oproti stávajícímu stavu.

(Nahradit lze profilovou část maturitní zkoušky z cizího jazyka, tj. i písemnou práci a ústní zkoušku navázanou na konání didaktického testu; didaktický test ve společné části žák koná vždy. Nahradit lze jednu povinnou a jednu nepovinnou zkoušku z cizího jazyka. Povinnou zkoušku lze nahradit pouze za předpokladu, že v profilové části maturitní zkoušky žák koná alespoň 4 zkoušky. Pokud by ředitel školy stanovil vlastní další 2 profilové zkoušky, mimo zkoušky z jazyků navázaných na společnou část a žák si ve společné části zvolil didaktický test z matematiky, pak nemůže zkoušku z cizího jazyka nahradit výsledkem standardizované zkoušky. Na možnost nahrazení nepovinné zkoušky z cizího jazyka se stanovený počet povinných zkoušek v profilové části nevztahuje.)

Odlišnosti konání maturitní zkoušky pro žáky s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky

Žáci s přiznaným uzpůsobením podmínek pro konání maturitní zkoušky mají podle závažnosti svého znevýhodnění právo na úpravu prostředí, navýšení časového limitu, obsahové a formální úpravy zadání zkoušek společné a profilové části maturitní zkoušky, odlišnosti v hodnocení, použití kompenzačních pomůcek, tlumočení a technickou nebo speciálně pedagogickou asistenci a přepis řešení zkoušek do záznamových archů v souladu s doporučením podle odstavce 1. Podrobnější vymezení těchto služeb je uvedeno v příloze č. 3.

Uzpůsobené podmínky stanovené pro konání ústních zkoušek a písemných prací z jazyků ve společné části se od jarního zkušební období 2021 aplikují na konání těchto zkoušek v profilové části.

(Škola bude ve spolupráci se školským poradenským zařízením navazovat na opatření, s nimiž se žáky pracovali a hodnotili je po celou dobu vzdělávání.)

HODNOCENÍ ZKOUŠEK

Hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky

MŠMT zveřejní kritéria hodnocení zkoušek společné části maturitní zkoušky způsobem umožňujícím dálkový přístup do 31. března roku, v němž se maturitní zkouška koná. **Žák vykoná zkoušku úspěšně, pokud dosáhne alespoň hranice úspěšnosti.** Hranici uvede Centrum v testových sešitech didaktických testů.

I nadále platí, že didaktický test je vyhodnocován Centrem a že výsledky didaktických testů zpřístupní Centrum řediteli školy prostřednictvím informačního systému Centra v jarním zkušebním období nejpozději do **15. května**, v podzimním zkušebním období nejpozději **do 10. září**.

Ředitel školy zpřístupní žákům výsledky v nejbližším možném termínu formou protokolu o výsledcích didaktických testů žáka. Protokol zhotoví ředitel školy prostřednictvím informačního systému Centra pro každého žáka, který konal didaktický test.

Didaktické testy společné části maturitní zkoušky se hodnotí slovně „uspěl(a)“ nebo „neuspěl(a)“ s procentuálním vyjádřením úspěšnosti.

Pokud žák zkoušku nekonal, uvádí se v protokolu u příslušného zkušebního předmětu místo stupně prospěchu slovo „nekonal(a)“.

Hodnocení zkoušek profilové části maturitní zkoušky

Každá zkouška profilové části je hodnocena zvlášť.

Způsob a kritéria hodnocení každé zkoušky nebo její části včetně hranice úspěšnosti a způsob stanovení výsledného hodnocení zkoušek navrhuje ředitel školy, není-li stanoveno jinak, a nejpozději před začátkem konání první zkoušky schvaluje zkušební maturitní komise.

Ředitel školy zveřejní schválený způsob hodnocení a schválená kritéria hodnocení na přístupném místě ve škole a zároveň způsobem umožňujícím dálkový přístup, a to nejpozději před začátkem konání první ze zkoušek profilové části.

V případě, že se zkouška skládá z více částí konaných různou formou, jsou hodnoceny také části zkoušky. Hodnocení každé části zkoušky se zohlední v návrhu výsledného hodnocení zkoušky.

V případě zkoušek z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka tvoří hodnocení písemné práce 40 % a hodnocení ústní zkoušky 60 % celkového hodnocení zkušebního předmětu.

Pokud se zkouška skládá z více částí **konaných různou formou**, vykoná žák zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny části dané zkoušky.

Pokud žák zkoušku nebo **část zkoušky** nekonal, uvádí se v protokolech u příslušného předmětu místo stupně prospěchu slovo „nekonal(a)“. Pokud žák nahradil zkoušku z cizího jazyka zkouškou podle §19a, uvádí se v protokolech u příslušné zkoušky místo stupně prospěchu slovo „nahrazeno“.

Hodnocení zkoušek **s výjimkou písemné zkoušky, písemné práce a praktické zkoušky** oznámí žákovi předseda zkušební maturitní komise veřejně ve dni, ve kterém žák tuto zkoušku nebo její část konal. Hodnocení písemné

zkoušky, **písemné práce** a praktické zkoušky oznámí žákovi předseda zkušební maturitní komise bez zbytečného odkladu po vyhodnocení zkoušky **zkušební maturitní komisí**. Pokud se písemná zkouška, **písemná práce** a praktická zkouška konají před ústními zkouškami, oznámí žákovi předseda zkušební maturitní komise jejich hodnocení nejpozději v době konání ústních zkoušek.

(Pro hodnocení a možné přezkoumání zkoušek profilové části je nutné stanovit kritéria hodnocení, aby žák, zkoušející, ten, kdo práce opravuje, případně přezkumný orgán věděli, jaká kritéria nebyla dodržena či splněna. Krajské úřady budou rozhodovat na základě ředitelem školy stanovených kritérií včetně hranice úspěšnosti a zkušební dokumentace.)

Celkové hodnocení maturitní zkoušky a vydání vysvědčení

Celkové hodnocení maturitní zkoušky se provádí podle výsledků všech povinných zkoušek společné a profilové části maturitní zkoušky, podle stupnice

- a) **prospěl(a) s vyznamenáním**, jestliže žák nebyl z žádné povinné zkoušky **profilové části maturitní zkoušky** hodnocen stupněm horším než 2 – chvalitebný a zároveň prostý aritmetický průměr hodnocení ze všech povinných zkoušek **profilové části maturitní zkoušky** není vyšší než 1,50 a **žák uspěl u povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky**,
- b) **prospěl(a)**, jestliže žák nebyl z žádné povinné zkoušky **profilové části maturitní zkoušky** hodnocen stupněm 5 – nedostatečný a **žák uspěl u povinných zkoušek společné části maturitní zkoušky**,
- c) **neprospěl(a)**, jestliže žák byl z některé povinné zkoušky profilové části maturitní zkoušky hodnocen stupněm 5 – **nedostatečný nebo žák neuspěl u některé povinné zkoušky společné části maturitní zkoušky nebo povinnou zkoušku z jiného důvodu nevykonal úspěšně.**

Zkušební maturitní komise

Hodnocení maturitní práce navrhuje zkušební maturitní komisi vedoucí maturitní práce. Hodnocení písemné zkoušky, praktické zkoušky a ústní zkoušky navrhuje zkušební maturitní komisi zkoušející nebo hodnotitel. **Hodnocení písemné zkoušky a písemné práce navrhuje zkušební maturitní komisi učitel pověřený ředitelem školy hodnocením zkoušky.**

(U ústní zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka již není hodnotitel, ale zkoušející a přisedící.)

VYMEZENÍ DALŠÍCH ČINNOSTÍ ORGÁNŮ A OSOB ZABEZPEČUJÍCÍCH MATURITNÍ ZKOUŠKY

Centrum

Centrum zpracovává a vydává metodické postupy pro výkon funkce orgánů zajišťujících maturitní zkoušky, ředitele školy, komisaře, zadavatele a sleduje jejich dodržování při přípravě podmínek pro konání didaktických testů zkoušek společné části maturitní zkoušky ve škole, při jejich průběhu.

Ředitel školy

Ředitel školy navrhuje Centru pedagogické pracovníky pouze pro výkon funkce komisaře a zadavatele (funkce hodnotitele ústní a písemné zkoušky již není). Povinností ředitele školy je dále určit a pověřit učitele, který bude zkušební komisi navrhopvat hodnocení praktické zkoušky, písemné zkoušky a písemné práce.

JEDNOTLIVÁ ZKOUŠKA

K jednotlivé zkoušce, která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce společné části maturitní zkoušky, se uchazeč přihlašuje **v termínech stanovených v § 4 odst. 1** prostřednictvím informačního systému Centra. **Jednotlivá zkouška, která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce společné části maturitní zkoušky, se koná ve zkušebních obdobích podle § 2.** Součástí přihlášení k jednotlivé zkoušce je přiložení souboru obsahujícího kopii originálu či úředně ověřené kopie dokladu o získání alespoň základního vzdělání.

K přihlášce je případně přiloženo čestné prohlášení uchazeče, že pro stejné zkušební období se ve zkušebních předmětech český jazyk a literatura nebo cizí jazyk přihlásil také k oběma částem, které svým obsahem a formou odpovídají zkoušce profilové části maturitní zkoušky.

Osvědčení o vykonání jednotlivé zkoušky, která svým obsahem a formou odpovídá zkoušce společné části maturitní zkoušky, vydá Centrum.

Odpovídá-li zkouška zkušebnímu předmětu profilové části, vydá osvědčení o vykonání jednotlivé zkoušky ředitel školy.

Za konání jednotlivé zkoušky se hradí úplata ve výši 2.000 Kč, a to před zahájením zkoušky. Konkrétní výši úplaty za konání jednotlivé zkoušky podle § 48 stanoví Centrum **a za konání jednotlivé zkoušky podle § 49 ředitel školy, včetně snížení úplaty podle odstavce 2**, současně se zveřejněním termínu konání zkoušky.

Pokud se uchazeč pro stejné zkušební období přihlásí ke zkouškám ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura nebo cizí jazyk, které svým obsahem a formou odpovídají zkouškám společné a profilové části maturitní zkoušky, za konání každé takové jednotlivé zkoušky se hradí úplata nejvýše 1.000 Kč, pokud uchazeč v přihlášce prohlásí, že jsou splněny podmínky pro nižší úplatu.

SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

Při konání didaktických testů, písemných zkoušek a písemných prací profilové části maturitní zkoušky je zakázána jakákoliv vzájemná komunikace mezi žáky.

Opuštění učebny v průběhu konání didaktických testů z jiných než zdravotních důvodů se posuzuje, jako by žák zkoušku ukončil.

Žák, který již získal střední vzdělání s maturitní zkouškou a žádá o nekonání zkoušek společné části maturitní zkoušky nebo profilové části maturitní zkoušky v souladu s § 81 odst. 6 školského zákona, přiloží tuto žádost k přihlášce k maturitní zkoušce; pokud střední vzdělání žák získá až po podání přihlášky k maturitní zkoušce, předloží žádost řediteli školy bezprostředně po vydání vysvědčení o maturitní zkoušce na jiné střední škole.

VYBRANÁ PŘECHODNÁ USTANOVENÍ

1. Skutečnosti podle § 19 odst. 1 vyhlášky č. 177/2009 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky, rozhodné pro konání profilové části maturitní zkoušky v jarním zkušebním období 2021, zveřejní ředitel školy nejpozději **do 14 dnů po nabytí účinnosti této vyhlášky.**

Uvedené tedy znamená, že ředitel školy může zveřejnit skutečnosti podle § 19 odst. 1 vyhlášky až do 29. října 2020.

2. Pokud žák přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky úspěšně vykonal dílčí zkoušku společné části maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury nebo zvoleného cizího jazyka konanou formou písemné práce nebo formou ústní zkoušky, **nekoná tuto zkoušku v profilové části z daného zkušebního předmětu.**

Jinými slovy, pokud žák neuspěl u všech zkoušek společné části, ale u zkoušky z českého jazyka a literatury a cizího jazyka uspěl u písemné práce a ústní zkoušky, tyto zkoušky se mu automaticky „překlápí“ jako splněné do profilové části maturitní zkoušky, a žák je tedy neopakuje.

3. **Do počtu opravných zkoušek nebo náhradních zkoušek** profilové části maturitní zkoušky ze zkušebního předmětu český jazyk a literatura a cizí jazyk, který si žák zvolil ve společné části maturitní zkoušky, se **započítávají všechny zkoušky daného zkušebního předmětu, ke kterým se žák přihlásil ve společné části maturitní zkoušky.** Pokud byl žák přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky přihlášen ve společné i profilové části maturitní zkoušky ke stejnému zkušebnímu předmětu, posuzuje se právo na konání zkoušky profilové části maturitní zkoušky v náhradním nebo opravném termínu po nabytí účinnosti této vyhlášky samostatně pro ústní zkoušku a písemnou práci a samostatně pro ostatní části profilové části maturitní zkoušky.

Dané přechodné ustanovení znamená, že i v případě, kdy se „překlápí“ zkoušky společné části do profilové části maturitní zkoušky, již konané termíny v rámci společné části se počítají i pro část profilovou. Tedy pokud např. žák konal řádný termín ze zkoušky z českého jazyka a literatury a neuspěl u písemné práce, zbývají mu 2 opravné termíny, i když bude písemnou práci nově konat v rámci profilové zkoušky.

4. Nevykonali-li žák přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky úspěšně všechny zkoušky společné části maturitní zkoušky, písemná práce a ústní zkouška společné části maturitní zkoušky konaná přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky se pro účely hodnocení považují za zkoušky profilové části maturitní zkoušky podle vyhlášky č. 177/2009 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky. V takovém případě obsahuje protokol o výsledcích profilové části maturitní zkoušky i číslo a název zadání písemné práce z českého jazyka a literatury a písemné práce z cizího jazyka, kterou žák vykonal ve společné části maturitní zkoušky přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky, a název pracovního listu pro zadání ústní zkoušky z českého jazyka a literatury, číslo, popřípadě téma pracovního listu pro zadání ústní zkoušky z cizího jazyka, kterou žák vykonal ve společné části maturitní zkoušky přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky.

Platí tedy, že pokud žák přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky nevykonal úspěšně všechny zkoušky společné části (tj. např. vykonal úspěšně všechny dílčí zkoušky z českého jazyka, ale nikoliv už z cizího jazyka, který si zvolil), převádí se mu i úspěšně vykonané dílčí zkoušky do profilové části a budou hodnoceny jako zkoušky profilové části. V souvislosti s tím bude i protokol o výsledcích profilové části maturitní zkoušky obsahovat i informace o již vykonaných zkouškách, které žák konal ještě v rámci společné části.

5. Vykonali-li žák přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky úspěšně všechny zkoušky společné části maturitní zkoušky a ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky koná pouze zkoušky profilové části maturitní zkoušky, hodnotí se profilové zkoušky podle § 23 až 26 vyhlášky č. 177/2009 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky.

Stanovují se pravidla hodnocení pro případy, kdy žák přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky vykonal úspěšně všechny zkoušky společné části maturitní zkoušky (tedy má úspěšně vykonaný didaktický test, písemnou práci i ústní zkoušku z českého jazyka a dále pak má podle svého výběru v případě matematiky úspěšně vykonaný didaktický text anebo v případě cizího jazyka didaktický test, písemnou práci i ústní zkoušku) a po nabytí účinnosti této vyhlášky mu zbývá vykonat pouze zkoušky profilové části. Takový žák je hodnocen podle pravidel účinných přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky. V souvislosti s tím je mu také vydáváno „původní“ vysvědčení, tj. ze zkoušek společné části se dílčí zkoušky nevydělují do profilové části.

6. U žáka, který nevykonal úspěšně všechny zkoušky společné části maturitní zkoušky přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky, **Centrum převede výsledek úspěšně vykonané povinné dílčí zkoušky** společné části

maturitní zkoušky žáka konané před nabytím účinnosti této vyhlášky **na stupeň prospěchu 1 – výborný až 5 – nedostatečný** a výsledek v procentech a jemu odpovídající stupeň prospěchu pro příslušnou část zkoušky konanou formou písemné práce nebo ústní zkoušky a zpřístupní je řediteli školy prostřednictvím protokolu o výsledcích profilové části maturitní zkoušky žáka nejpozději do 31. ledna 2021.

7. Přepočítání výsledku podle bodu 6 provede Centrum tak, že rozdělí interval mezi minimální hranicí úspěšnosti v procentech stanovenou pro danou povinnou dílčí zkoušku společné části maturitní zkoušky a stem na čtyři stejné shora uzavřené dílčí intervaly. Hodnota horní hranice dílčího intervalu se zaokrouhlí nahoru na celé číslo. Výsledku rovnajícímu se minimální hranici úspěšnosti nebo spadajícímu do prvního dílčího intervalu nad minimální hranicí úspěšnosti přiřadí Centrum klasifikační stupeň 4 – dostatečný, spadajícímu do druhého dílčího intervalu 3 – dobrý, spadajícímu do třetího dílčího intervalu 2 – chvalitebný a spadajícímu do čtvrtého dílčího intervalu 1 – výborný. Obdobně se upraví klasifikační stupeň prospěchu 5.

Přechodná ustanovení 6 a 7 upravují převedení klasifikace a způsob převedení klasifikace v dílčích částech zkoušek společné části maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury a z vybraného cizího jazyka do klasifikačního stupně v těchto zkušebních předmětech v profilové části maturitní zkoušky podle této vyhlášky. Stanovuje se termín převedení zkoušek do 31. ledna 2021.

8. **Doporučení k přiznání uzpůsobení podmínek** pro konání písemné práce a ústní zkoušky společné části maturitní zkoušky z českého jazyka a literatury a z cizího jazyka vydané přede dnem nabytí účinnosti této vyhlášky **je platné i pro konání písemné práce a ústní zkoušky z českého jazyka a literatury a cizího jazyka konaného podle § 14a až 14d** vyhlášky č. 177/2009 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti této vyhlášky.

Staví se na jisto, že doporučení k přiznání uzpůsobení podmínek vydané přede dnem účinnosti této vyhlášky lze použít i pro maturitní zkoušku konanou po dni nabytí účinnosti této vyhlášky.